

סדר נשים | מסכת נדרים ס"ח-ע"ד | שבת פרשת ויחי | ח"י"ד טבת תשפ"ג (71 ינואר 2023)
Seder Nashim | Masechet Nedarim 68-74 | Shabbat Parashat VaYechi | 8-14 Tevet (Jan. 1-7)

Daf 68: FROM WHAT AGE IS A CHILD LEGALLY ABLE TO RENDER A VOW?

דף ס"ח: מאיזה גיל יכול ילד לנדור?

Boys until age 13 and girls until age 12 are considered "ketanim" (minors). It is only once children reach the age of acceptance of the yoke of Torah that they become obligated to observe *mitzvot*, as until they grow up and mature, they lack sufficient knowledge or wisdom to understand weighty matters. In *dinei nedarim* (laws of vows), there is a special, unique rule: **the neder of a minor who is within one year of the age of mitzvot is valid. He or she must fulfill that neder. Boys from the age of 12 and girls from the age of 11 can make vows that they are obligated to keep.**

Why? Because girls from the age of 11 and boys from the age of 12 already have enough knowledge to understand what a *neder* is and to comprehend that if they make a *neder* they are indeed taking upon themselves an obligation they must fulfill. Accordingly, after a mature youngster utters a vow, the court checks that the young person truly understood what they have done. If they find the youngster did understand, the *neder* remains valid.

בנים עד גיל שלוש עשרה ובנות עד גיל שתים עשרה מכונים "קטנים", ורק בהגיעם לגיל קבלת על תורה ומצוות הם מתחייבים במצוות התורה, מפני שעד שגדלים ומתבגרים, אין מספיק דעת ושכל כדי להבין כל דבר עד תקליתו. בדיני נדרים קיימת הלכה מיוחדת במינה: נדר של קטן שגילו שנה לפני קבלת על תורה ומצוות - חל, והוא חייב לקיים אותו. לכן, בנים מגיל שתים עשרה ובנות מגיל אחת עשרה יכולים לנדור נדרים והם חייבים לקיים אותם.

מדוע? כי לבנות מגיל אחת עשרה ולבנים מגיל שתים עשרה כבר יש מספיק דעת כדי להבין מהו נדר ולהבין שאם הם נודרים הם אכן מקבלים על עצמם התחייבות שהם חייבים לקיים אותה. לכן אחרי שהם נודרים בודקים שהם באמת הבינו מה עשו, ואם מצאו שהבינו - נדרם חל.

Daf 69: VIOLATION OF VOWS

דף ס"ט: הפרת נדרים

On this *daf*, we learn that a father can annul *nedarim* (vows) made by his daughter and, likewise, that a husband may annul *nedarim* his wife made, on the condition the annulment takes place on the same day the father or husband heard about the *neder*. In this article, we learn additional information: **Sometimes, there are cases when even on the same day they heard about a *neder* the father or husband can't annul that *neder*!**

בדף ס"ט למדנו, כי אב יכול לבטל נדרים שבתו נדרה, וכה גם בעל יכול לבטל נדרים שאשתו נדרה, ובתנאי שהם מבטלים את הנדר באותו יום שבו הם שומעים את הנדר. במאמר זה נלמד ידיעה נוספת: לפעמים אפילו באותו יום שבו הבעל או האב שמעו את הנדר, הם אינם יכולים להפר אותו!

When? If after the husband or father heard the about the *neder*, they affirmed it and said: "I approve of your *neder*," **at that moment they lose the right to annul the *neder*, even if the day is not over. Moreover, the husband or father does not need to state that they approve of the vow. It is sufficient that they encourage her.** For example, if a father said to his daughter: "Well done! I am so happy you made this *neder*," that comment indicates the father's approval of the vow, and he would no longer be able to annul it.

מתי? אם לאחר שהבעל או האב שמעו את הנדר הם אשרו אותו ואמרו: "אני מאשר את הנדר שלך", באותו רגע הם אבדו את זכות הבטול של הנדר, גם אם עדין לא עבר היום. הבעל או האב אינם צריכים לומר שהם מאשרים את הנדר, אלא מספיק שהם מעודדים אותה, למשל, אם האב אומר לבתו: "כל הכבוד! אני כל כך שמח שנדרת את הנדר הזה", כבר בכך הוא אשר את הנדר ושוב אינו יכול לבטלו.

Daf 70: "IF YOU WOULD SAY"

Sometimes there is a question in the Talmud regarding how one should behave in a certain case. As a result, the Gemara brings two sides, e.g., whether a certain food is permissible or prohibited to be eaten. **There are times when the Talmud injects further uncertainty into a case of doubt and asserts: "Im timtzei lomar" (If you would say). However, it remains unclear how a person should act in this other case. We'll give an example to understand this matter.**

Two children stand at the school entrance doubting whether their teacher would arrive that day. This expresses a doubt — on one side: the teacher will arrive; on the other side: the teacher won't arrive. Then, one of the children said: Even if the teacher does arrive, will the teacher teach us Mishnah or Gemara? This constitutes an additional element of uncertainty on top of the initial question of doubt. Many poskim (halachic authorities) say that when the Talmud raises an additional element of uncertainty on top of a case of doubt, it thereby asserts a decision regarding the first instance of doubt. For instance, in our case, the child is sure the teacher will arrive that day, and therefore raises the question of whether the teacher will teach Mishnah or Gemara. **Likewise, in the Talmud when an additional case of uncertainty is raised, in doing so, the Talmud settles the first case of doubt.**

דף ע': "אם תמציי לומר"

לפעמים יש בתלמוד ספק, כיצד צריך לנהג במקרה מסוים, והוא מביא שני צדדים. למשל, האם מאכל מסוים מתר באכילה או אסור באכילה. לפעמים התלמוד מוסיף ספק על ספק ואומר: "אם תמציי לומר" – דהיינו, אם תאמר, שהצד הראשון, או השני, נכון, כיצד יש לנהג במקרה אחר.

נתן דגמה להבנת הדברים... שני ילדים עומדים בפתח בית הספר ומסתפקים אם היום יבוא המורה. זהו ספק, צד אחד: הוא יבוא. צד שני: הוא לא יבוא. אחר כך אמר אחד הילדים: גם אם הוא יבוא, האם הוא ילמד אותנו משנה, או שהוא ילמד אותנו גמרא? זהו ספק על גבי ספק. פוסקים רבים אומרים, שכשהתלמוד מביא ספק על גבי ספק, בכך הוא קובע ומכריע את הספק הראשון. למשל, הילד בטוח שהמורה יבוא היום ולכן הוא הסתפק אם הוא ילמד משנה או גמרא, כך גם בתלמוד כשמובא ספק שני לפי צד אחד של הספק הראשון, בכך התלמוד מכריע בעצם את הספק הראשון.

Daf 71: WHAT DO WE LEARN FROM SUPERFLUOUS LETTERS? דף ע"א: מה לומדים מאותיות מיותרות?

The Torah was written with great accuracy. It does not contain any superfluous word and not even one unnecessary letter. **Therefore, in every place where the sages thought that there was a word or letter that seemed extraneous, they interpreted halachot and dinim (laws and statutes) from it.** Every seemingly redundant word or letter must be teaching something significant.

In some instances of seemingly redundant words or letters, the sages checked and were unable to find a halacha or new din to learn concerning the legal matter at hand. In those cases, Chazal derived — **from verses about one topic — nuanced legal points about a totally different topic.**

התורה נכתבה בדקדוק רב ביותר. אין בה מלה מיותרת ואפילו לא אות אחת מיותרת. לכן בכל מקום שבו חז"ל הבינו בדעתם שיש מלה או אות הנראות מיותרות, הם דרשו ממנה הלכות ודינים. כי מן שהתורה כתבה מלה או אות מיותרת היא בקשה ללמד אותנו דבר מה.

לפעמים יש נושא מסוים בתורה שאחת המלות שבו או אחת האותיות שבו – מיותרת. אבל חז"ל בדקו ומצאו שבנושא זה אין כל הלכה או דין חדש שאפשר וצריך ללמד. לכן, מהמלה או האות המיותרת שבנושא אחד, הם לומדים הלכה או דין חדש לגבי נושא אחר לחלוטין.

Daf 72: "A PERSON'S AGENT IS LIKE HIMSELF"

דף ע"ב: "שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם — כְּמוֹתוֹ"

There are many commandments for which a person can appoint an agent to fulfill on their behalf, and by having done so, the primary party is considered as having fulfilled the *mitzvah* themselves. For example, the Torah commands every Jew to offer a Passover *korban* (sacrifice) on *Erev Pesach*. Was every Jew able to arrive in the *azarah* (courtyard) of the *Beit HaMikdash* themselves with a *korban* so that *shechitah* could be performed on their *korban*? Certainly not, because each *korban* belonged to many people collectively, and all of them couldn't crowd together to deliver the *korban* to be sacrificed. What did they do? **They appointed one of their group to serve as an agent for all of them, and the agent performed the *mitzvah* of slaughtering the *korban* as if they had all fulfilled the *mitzvah* themselves.**

This *halacha* is called: "*shlucho shel adam – k'moto*" (A person's agent – is just like that person). Meaning, if a *shaliach* (agent) acts for whoever sent that *shaliach*, it is indeed considered as if the sender fulfilled the mission. It should be known that not every *mitzvah* may be fulfilled by a *shaliach*. Is a person permitted to appoint a *shaliach* to wrap *tefillin* on their behalf? Of course not. **Why? Because *mitzvot* imposed on the body of a person may not be fulfilled by an agent. Therefore, the *mitzvah* of *tefillin*, in which a person is commanded to place *tefillin* on their head and arm, may not be fulfilled by a *shaliach*.**

ישנן מצוות רבות שאדם יכול למנות שליח שיקים אותן עבורו וכך הוא נחשב כמי שמקים את המצוה. למשל- התורה מצוה על כל יהודי להקריב קרבן פסח בערב פסח. האם כל יהודי היה יכול להגיע בעצמו עם הקרבן אל העזרה שבבית המקדש כדי שישחטוהו? ודאי שלא, כי על כל קרבן נמנו אנשים רבים יחד ולא יכלו כלם להצטופף להביאו להקרבה. מה עשו? הם מנו אחד מהם שיהיה שליח של כלם והוא קים בעבורם את מצות שחיטת הקרבן כאלו הם קימוה בעצמם.

ההלכה הזו מכונה: "שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם - כְּמוֹתוֹ". כלומר: שליח שעושה פעולה עבור המשלח, הרי זה נחשב כאלו המשלח עצמו קים את השליחות. צריך לדעת שלא לכל מצוה אפשר למנות שליח. האם אדם יכול למנות שליח שיניח תפילין במקומו? ... כמוכן שלא. מדוע? כי מצוות שהטלו על גופו של האדם, אי אפשר לקימן על ידי שליח. לכן, מצות תפילין שבה נצטוה האדם להניח תפילין על ראשו ועל זרועו, אי אפשר לקים על ידי שליח.

Daf 73: "EVERYTHING FIT TO BE MIXED"

דף ע"ג: "כָּל הָרְאוּי לְבִילָה"

Various *korbanot* (sacrifices) were offered in the *Beit HaMikdash*. **One of the *korbanot* was a "korban minchah" (grain offering).** What is a "*korban minchah*"? They brought *solet* (finely sifted flour), *shemen* (oil), and *levona* (frankincense), from which the *kohen* prepared the *korban* (offering), as the Torah specifies in *Parashat Vayikra*. **One of the necessary actions is the mixing of *shemen* and *solet*.** And what is the ruling if the *kohen* placed *shemen* and *solet* in one vessel, **but did not mix them together?** *Halacha* states the *korban* is *kasher* (fit, valid), **but under one condition – i.e., that it is possible to mix the *shemen* and *solet*.**

However, if the *kohen* offers a large amount of *solet* such that **it is not possible to mix the *shemen* and *solet* due to its skewed ratio, the *korban* is *pasul* (invalid).** Meaning, **it should be possible to mix the oil and the flour.** This is based on the Talmudic principle: "*kol harau'i l'bila ein bila me'akevet bo,*" (if a person's *Korban Mincha* contained the required quantities of *shemen* and *solet* but were not actually mixed together, the offering remains valid). "*Bila*" comes from the word "*bilah,*" mixing. This is the determining principle: So long as a *korban* had the potential to be mixed properly, even if it was not properly mixed the *korban* remains valid. However, a *korban* whose ingredients cannot be mixed would be invalid.

בבית המקדש הקרבו קרבנות שונים. אחד הקרבנות הוא "קרבן מנחה". מהו "קרבן מנחה"? הביאו סלת, שמן ולבונה ומהם הפכה הכין קרבן, כפי שמפרטת התורה בפרשת ויקרא. אחת הפעולות שצריך לעשות היא ערבוב השמן והסלת יחד. ומה הדין אם הפכה הניח את השמן ואת הסלת בתוף כלי אחד, אך לא ערב אותם יחד? ההלכה קובעת שהקרבן כשר, אך בתנאי אחד- שאפשר לערבב את השמן ואת הסלת.

אבל, אם הפכה הניח כמות גדולה של סלת ואי אפשר לערבב את השמן ואת הסלת, מפני שאי אפשר לערב כמות כה גדולה יחד - הקרבן פסול. כלומר: צריך שיהיה אפשר לערב את השמן ואת הסלת. כלל זה מכונה בתלמוד: "כל הראוי לביילה - אין ביילה מעקבת בו". "ביילה" מלשון ביילה, ערבוב. וכלל זה קובע, כי מי שראוי להתערבב, להבילל - גם אם לא ערבבו אותו הרי הוא כשר. אך מי שאי אפשר לערבבו, הרי הוא פסול.

Daf 74: BEN AZZAI

דף ע"ד: בן עזאי

During Tannaitic times there lived a *Tanna* named Shimon ben Azzai. He was a student of Rabbi Akiva's, who became Rabbi Akiva's colleague after he became a Torah scholar. Ben Azzai studied Torah with amazing fervor and conscientious perseverance, investing tremendous energy and diligence. Ben Azzai had a sharp mind and was exceptionally gifted, as the verse states: (Psalms 19:8): "God's Torah is perfect ... **making** the simple person **wise**."

After Ben Azzai died, when *amoraim* who formulated a new *svara* (opinion based on logical reasoning) that they thought was a clever opinion, they would say: "**Indeed, I am like Ben Azzai.**" Meaning, this opinion is so good, that it is like the wonderful opinions stated by Ben Azzai.

בתקופת התנאים חי תנא בשם "שמעון בן עזאי". הוא היה תלמידו של רבי עקיבא, ואחריו שגדל בתורה נהיה חברו של רבי עקיבא. בן עזאי למד תורה בשקיקה והבהתמדה מפלאה, בעמל ובעיון והיה חריף וחקם ביותר, כדברי הפסוק: (תהלים ט"ח/ח): "תורת ה' תמימה מחכימת פתי"

אחרי שכן עזאי נפטר, נשקו אמוראים מחדשים סברה שלדעתם היתה סברה טובה, היו אמרים: "הריני כבן עזאי". כלומר: סברה זו כל כך טובה, שהיא כמו הסברות המפלאות שכן עזאי היה אומר.

D'VAR TORAH: PARASHAT VAYECHI

דבר תורה: פרשת ויחי

In Parashat VaYechi, Ya'akov grants each son a special beracha uniquely designated for him, in accordance with his character, personality, and position. The understanding that each shevet (tribe) and each person has their own role requires that a person invest effort in finding the unique mission for which he came into the world. This circumstance imposes a responsibility and heavy burden on the person to make sure that they fulfill their destiny in this world. However, on the other hand, there is also some relief in this requirement, which should lead a person to inner peace. A person should look neither right nor left, seeking to imitate or compare themselves to one person or another. It is precisely the steadfastness in one's personal mission that is required and sought. That's why a wise man once said — "Be yourself, all the other options are already taken."

בפרשתנו מעניק יעקב לכל אחד מבניו ברכה מיוחדת לו, לפי אפיו, אישיותו ותפקידו. ההבנה כי לכל שבט ולכל אדם תפקיד משלו דורשת מצד אחד מהאדם להשקיע מאמץ במציאת הגיון המיוחד והשליחות לשמה הוא בא לעולם. דבר זה מטיל על האדם אחריות וכבד ראש בכדי לודא שהוא ממלא את יעודו בעולם. אולם, מהצד השני יש בדרישה זו גם הקלה והיא צריכה להוביל את האדם לשלוח הנפש, שכן אל לו להסתכל ימין ושמאל ולנסות לחקות או להשוות עצמו אל מול אדם כזה או אחר. דוקא העמידה במשימה האישית היא הנדרשת והיא המבקשת ממנו. על כך אמר פעם אדם חכם- "יתהיה עצמך, כל השאר כבר תפוסים."